

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34 **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

8. Параметричне страхування. Цей вид страхування автоматично виплачує компенсацію на основі конкретних параметрів або подій, які можна виміряти. Наприклад, виплати у разі певних погодних умов, землетрусів або інших стихійних лих, без необхідності традиційного процесу оцінки збитків.

9. Страхування фрілансерів та віддалених працівників. У зв'язку з поширенням фрілансу та віддаленої роботи, страхові компанії можуть розробляти спеціальні продукти для захисту від втрати доходу, медичних ризиків або страхування відповідальності для фахівців, які працюють поза офісом.

10. Страхування електронної комерції. Страхові продукти, які захищають онлайн-магазини та користувачів від ризиків, пов'язаних із шахрайством, затримками доставки, зломами акаунтів або помилками під час онлайн-транзакцій.

Отже, впровадження інноваційних страхових продуктів є ключовим елементом адаптації українського страхового ринку до вимог цифрової економіки. Розвиток кіберстрахування, страхування цифрових активів, телемедичних послуг та інших сучасних рішень сприятиме зміцненню економічної стабільності, підвищенню довіри до страхового сектору та забезпеченню ефективного управління ризиками в умовах цифрової трансформації. Для успішного розвитку цієї галузі необхідно здійснювати постійні інституційні та правові реформи, а також активно впроваджувати новітні технології, що відповідають потребам сучасних споживачів.

Література

1. Агрес О. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один із методів зростання її ефективності. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15, № 1–2. С. 26-34.

2. Поліщук В.Г. Діджиталізація страхового ринку України: виклики та можливості для розвитку в умовах цифрової трансформації. *Цифрове суспільство: міжнародні економічні відносини, управління, фінанси та соціум*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції: у 2 т. Т. 1. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2024. С.116-118.

3. Onyshchenko, S. V., Maslii, O. A., Hlushko, A. D. (2021). Digital transformation of small business as a necessary condition for its for its development during the pandemic. *Academic and university science – results and prospects: a collection of scientific articles based on materials of the XIV International Scientific and Practical Conference*, December 9, 2021. Poltava: PolNTU, 42–45.

УДК 336.22

*Добропас Анастасія Володимирівна, Ковальов Володимир Володимирович, студенти
Науковий керівник: Глушко А.Д., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

РОЛЬ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ: ПОРІВНЯННЯ ПОЛЬЩІ, ОАЕ ТА УКРАЇНИ

Податкова політика є одним із ключових інструментів державного регулювання, який впливає на формування конкурентоспроможного фінансового ринку. Її ефективність визначається здатністю створювати сприятливі умови для розвитку підприємництва, стимулювання інвестиційної активності та забезпечення прозорості економічних процесів. З огляду на це, порівняння податкових систем Польщі, Об'єднаних Арабських Еміратів та України є цікавим прикладом того, як різні країни реалізують свою податкову політику з урахуванням економічних, політичних та соціальних умов. Кожна з цих країн використовує різні податкові підходи, які дозволяють визначити ефективні методи стимулювання економічного зростання та конкурентоспроможності.

Польща є країною, яка за останні десятиліття досягла значних успіхів у розвитку конкурентного фінансового ринку. Податкова система в Польщі характеризується високим рівнем стабільності та прозорості і включає кілька важливих елементів. Найважливішими податками є податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств і податок на додану вартість. У Польщі діє прогресивна система оподаткування на доходи фізичних осіб, що дозволяє знижувати соціальну нерівність і забезпечувати більш справедливий розподіл доходів серед громадян з вищими доходами. Ставка податку для доходів до 120000 злотих становить 12%, а для доходів понад на цю суму – 32% [1]. Таке оподаткування дає змогу не лише отримувати надходження до бюджету, а й підтримувати соціальну справедливість. Податок на прибуток підприємств становить 19%, але Польща стимулює розвиток малого та середнього бізнесу за допомогою зниження ставки податку на прибуток для малих підприємств з оборотом до 2,5 мільйона злотих – ставка 9%, що є елементом підтримки підприємницької активності та сприяє створенню нових робочих місць. Важливою частиною податкової системи Польщі є податок на додану вартість, який становить 23%. Водночас пільгові ставки податку на додану вартість застосовуються до окремих категорій товарів і послуг (продукти харчування, медичні послуги, культурно-освітні заходи), що забезпечує

доступність важливих товарів і послуг для широких верств населення та наповнення державного бюджету необхідними коштами.

У Польщі активно реалізується політика боротьби з ухиленням від сплати податків, що має велике значення для забезпечення стабільних доходів бюджету. Створення електронних майданчиків для подання податкової звітності, запровадження системи електронного моніторингу та підвищення прозорості публічних фінансів є заходами для забезпечення ефективності адміністрування податків.

Об'єднані Арабські Емірати є прикладом країни з ліберальною податковою політикою, що сприяє залученню інвестицій та розвитку економіки. Через відсутність податку на доходи фізичних осіб, ОАЕ є однією з найпривабливіших країн для іноземних інвесторів і трудових мігрантів, оскільки бізнесмени з усього світу можуть створювати компанії, торгувати та користуватися пільговими умовами. Втім у 2023 році в ОАЕ запровадили корпоративний податок у розмірі 9% для компаній, чії доходи перевищують 375000 дирхамів [2]. Такий крок був необхідний для диверсифікації надходжень до бюджету країни, який раніше здебільшого залежав від нафтогазових надходжень. Новий захід дозволив уряду залучити додаткові кошти для розвитку інших секторів економіки, таких як фінансові послуги, туризм та технології. Іншим важливим елементом податкової системи ОАЕ є податок на додану вартість, який був запроваджений у 2018 році за ставкою 5%. ПДВ став важливим джерелом державних доходів, зменшивши залежність від нафтогазового сектору. Окрім цього, Об'єднані Арабські Емірати активно обкладають акцизами деякі товари, такі як алкоголь, тютюн і енергетичні напої, що не лише збільшує державні надходження, але має на меті зниження споживання шкідливих товарів, що позитивно впливає на здоров'я населення.

Особливі економічні зони, що діють в ОАЕ, є важливим засобом залучення іноземних інвестицій. Вони пропонують компаніям вигідні податкові умови, низькі ставки податку на майно та знижки на митні збори, що робить ОАЕ важливим фінансовим центром у регіоні.

Враховуючи економічні труднощі, війну та трансформаційні процеси, Україна має значний потенціал для вдосконалення податкової системи. Податкова система в Україні є складною та багатогранною, з різними податками та зборами. Податок на доходи фізичних осіб в Україні становить 18% [3]. Проте окремим категоріям платників податку надаються пільги, які можуть зменшити податкове навантаження на окремі групи населення. Податок на прибуток підприємств в Україні становить 18%, що є середнім рівнем країн Східної Європи. Проте українська економіка стикається з низкою проблем, пов'язаних із високим рівнем корупції, складністю податкових процедур та прозорістю адміністрування податків. Внаслідок цього частина компаній залишається в тіні, а малий бізнес змушений справлятися з надмірним податковим тягарем [4]. Податок на додану вартість в Україні становить 20% і є основним джерелом бюджетних надходжень. Проте проблема відшкодування ПДВ залишається, і підприємства часто стикаються із затримками повернення цього податку, що позначається на їх фінансовій стабільності.

Таким чином, порівняння податкових систем Польщі, Об'єднаних Арабських Еміратів та України дає змогу виявити важливі відмінності в підходах до оподаткування. Завдяки прогресивній податковій системі, яка включає високі податки для великих доходів, і тісній інтеграції з Європейським Союзом, Польща підтримує стабільну економічну базу та сприяє розвитку конкурентного фінансового ринку. Завдяки ліберальній податковій політиці, відсутності податку на доходи фізичних осіб і наданню спеціальних економічних зон, ОАЕ активно залучає інвестиції і забезпечує сприятливі умови для ведення бізнесу. Україна повинна реформувати податкову систему, зосередившись на спрощенні податкового адміністрування, підвищенні прозорості та боротьбі з корупцією. Важливим кроком буде гармонізація міжнародних стандартів у податковій сфері та використання сучасних технологій для вдосконалення збору податків.

Література

1. Податки Польщі. Офіційний сайт Міністерства фінансів Республіки Польща. URL: <https://www.podatki.gov.pl/uk/>.
2. Офіційний сайт Федерального податкового органу Об'єднаних Арабських Еміратів. URL: <https://tax.gov.ae/en/default.aspx>.
3. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>.
4. Hlushko A.D. Conceptual principles of reforming the tax system of Ukraine in the conditions of European integration. *Prospects for the development of finance in the conditions of European integration of Ukraine*: monograph. Tallin: Estonia, IRETC MTÜ, 2022. P. 120–148.
5. Onyshchenko V., Onyshchenko S., Maslii O., Maksymenko A. Systematization of Threats to Financial Security of Individual, Society, Business and the State in Terms of the Pandemic. *Lecture Notes in Civil Engineering*. 2023. Volume 299. P. 749-760.
6. Onyshchenko S., Maslii O. Risks and threats in the context of digitalization: the security aspect. II International Scientific Conference Development of Socio-Economic Systems in a Global Competitive Environment: Conference Proceedings, May 24th, 2019. Le Mans, France. Pp. 54–56.